

**ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОГНОЗУВАННЯ МІСЦЕВОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Робоча програма «**Прогнозування місцевого та регіонального розвитку**» для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». 12 с.

Розробник:

Дегтяр О. А. – доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від 27 серпня 2021 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

_____ (підпис)

П'ятничук І. Д.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Вибіркова	
	Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»		
Змістових модулів – 2	Освітня програма Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання	
-	-		
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50 %

для заочної форми навчання – 15,4 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у студентів системи знань, вмінь та навичок щодо планування розвитку територій та формування професійних компетентностей з управління стратегічними й тактичними змінами територій.

Основними цілями вивчення дисципліни «Прогнозування місцевого та регіонального розвитку» є засвоєння студентами навчального матеріалу стосовно:

- теоретичних засад розвитку територій;
- інституційно-правової бази місцевого та регіонального розвитку;

- алгоритму формування та впровадження програм розвитку територій;
- систематизації об'єктів та суб'єктів місцевого та регіонального розвитку;
- основ місцевого розвитку;
- прогнозування місцевого розвитку;
- стратегій та програм регіонального розвитку України;
- формування регіональної стратегії розвитку.

Компетентності навчання:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК.5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК.10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПР13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи розвитку територій

Тема 1. Теоретичні засади розвитку територій

1. Сутність та особливості розвитку територій
2. Передумови розвитку територій
3. Критерії та індикатори розвитку територій

Тема 2. Інституційно-правова база розвитку територій

1. Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування
2. Нормативно-правове забезпечення регулювання регіонального розвитку
3. Зарубіжний досвід інституційно-правової бази розвитку територій

Тема 3. Формування та впровадження програм розвитку територій

1. Порядок формування, розгляду та затвердження проекту програми
2. Алгоритм формування та впровадження програми розвитку територій
3. Приклади проектів програм розвитку територій

Тема 4. Систематизація об'єктів та суб'єктів розвитку територій

1. Теоретичні засади та концепції стратегічного планування територій
2. Моніторинг розвитку регіонів
3. Програмно-цільовий підхід до розвитку територій

Змістовний модуль 2. Прикладні засади прогнозування місцевого та регіонального розвитку

Тема 5. Основи місцевого розвитку

1. Сучасні тенденції та виклики у розвитку міст
2. Концепція місцевого розвитку
3. Трансформація пріоритетів місцевого розвитку
4. Дійові особи місцевого розвитку

Тема 6. Прогнозування місцевого розвитку

1. Форми планування місцевого розвитку
2. Огляд основних моделей місцевого розвитку
3. Алгоритм вибору моделі місцевого розвитку

Тема 7. Аналіз стратегій та програм регіонального розвитку України

1. Регіональний розвиток як головний чинник і показник забезпечення сталого розвитку територій
2. Стратегічний розвиток сфер регіонів України: сучасний стан, проблеми, перспективи
3. Стратегії розвитку регіонів: шляхи забезпечення дієвості

Тема 8. Формування регіональної стратегії розвитку

1. Суть та принципи стратегічного планування територій (на прикладі Івано-Франківської області)
2. Методологія стратегічного планування
3. Алгоритм формування регіональних стратегій розвитку

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л.		п.	лаб	інд.	с.р.	л.		п.	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи розвитку територій												
Тема 1. Теоретичні засади розвитку територій	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 2. Інституційно-правова база розвитку територій	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Формування та впровадження програм розвитку територій	12	2	2	-	-	8	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Систематизація об'єктів та суб'єктів розвитку територій	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовним модулем 1	42	8	6	-	-	28	44	4	2	-	-	38
Змістовний модуль 2. Прикладні засади прогнозування місцевого та регіонального розвитку												
Тема 5. Основи місцевого розвитку	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 6. Прогнозування місцевого розвитку	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 7. Аналіз стратегій та програм регіонального розвитку України	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 8. Формування	12	2	2	-	-	8	14	2	2	-	-	10

регіональної стратегії розвитку												
Разом за змістовним модулем 2	48	8	8	-	-	32	46	4	2	-	-	40
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	8	4	-	-	78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Теоретичні засади розвитку територій	2
2.	Тема 2. Формування та впровадження програм розвитку територій	2
3.	Тема 3. Систематизація об'єктів та суб'єктів розвитку територій	2
4.	Тема 4. Основи місцевого розвитку	2
5.	Тема 5. Прогнозування місцевого розвитку	2
6.	Тема 6. Аналіз стратегій та програм регіонального розвитку України	2
7.	Тема 7. Формування регіональної стратегії розвитку	2
	Разом	14

6. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Прогнозування місцевого та регіонального розвитку» лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів – невід'ємна складова частина навчального процесу, яка відіграє важливу роль у процесі формування майбутнього спеціаліста.

Мета самостійної роботи – набуття навичок щодо вирішення конкретних практичних завдань і використання отриманих знань у подальшій практичній діяльності.

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарів, практичних занять);
- завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу;
- написання рефератів.

Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники).

Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на

практичних заняттях, у наступній практичній діяльності. При підготовці до заняття відповідної теми необхідно детально вивчити конспект лекції, підручник (навчальний посібник) та коротко законспектувати засвоєний матеріал. Семінарські і практичні заняття передбачають вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань. Студент самостійно завершує у позааудиторних умовах розпочаті в аудиторіях завдання і здає у час, який встановлює викладач.

Виконувати завдання необхідно в такій послідовності:

- ознайомитись із завданням і вивчити його умову;
- визначити методи (прийоми) розв'язання кожної конкретної ситуації;
- безпосередньо почати розв'язувати завдання;
- обґрунтувати висновки і пропозиції згідно з отриманими результатами;
- виконане завдання належно оформити в зошиті;
- захистити завдання (якщо це встановлено робочою програмою дисципліни) відповідно до встановленого графіка самостійної роботи.

Якщо передбачений програмою обсяг завдань студент не виконав і не захистив, то до заліку його не допускають.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Теоретичні засади розвитку територій	8
2.	Тема 2. Інституційно-правова база розвитку територій	6
3.	Тема 3. Формування та впровадження програм розвитку територій	8
4.	Тема 4. Систематизація об'єктів та суб'єктів розвитку територій	6
5.	Тема 5. Основи місцевого розвитку	8
6.	Тема 6. Прогнозування місцевого розвитку	8
7.	Тема 7. Аналіз стратегій та програм регіонального розвитку України	8
8.	Тема 8. Формування регіональної стратегії розвитку	8
	Разом	60

8. Індивідуальні завдання

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Прогнозування місцевого та регіонального розвитку» індивідуальні завдання не заплановані.

9. Методи навчання

Залежно від джерела знань, під час навчальних занять, як практичних, так і лекційних, використовуються наступні методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Прогнозування місцевого та регіонального розвитку» використовуються:

пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в структурній діяльності використовуються:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи студентів;
- методи стимулювання й мотивації навчальної роботи, що об'єднали в собі пізнавальні ігри, навчальні дискусії, моделювання рольових ситуацій;
- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

10. Методи контролю

Методами контролю з дисципліни «Прогнозування місцевого та регіонального розвитку» є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

- усні опитування на практичних заняттях;
- письмові контрольні роботи (на лекційних та практичних заняттях);
- тестування тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на освітньому рівні бакалавра. Підсумковий контроль з дисципліни «Прогнозування місцевого та регіонального розвитку» включає семестровий контроль у формі заліку.

Критерії оцінювання рівня знань на практичних заняттях, при виконанні самостійних та індивідуальних завдань:

5 балів – коли студент дає обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді на запитання, рішення завдань правильні, демонструє знання навчально-методичної літератури, наводить узагальнення і висновки, був присутній на лекціях і практичних заняттях;

4 бали – коли студент знає викладений матеріал на «відмінно», але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, розрахунків, коли за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Присутність на лекціях і практичних заняттях обов'язкова;

3 бали – коли студент дає неправильну відповідь на одне запитання або на всі запитання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, припускається грубих помилок у розрахунках і тільки за допомогою викладача може виправити

допущені помилки;

2 бали – коли студент дає неправильні відповіді на 2-3 запитання, припускається грубих помилок у розрахунках і не може їх виправити, погано орієнтується в лекційному матеріалі;

1 бал – студент отримує за умови, якщо не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі; відсутні логічна послідовність висловлювань та зміст відповіді; виконане завдання містить багато помилок, що заважають розумінню загального змісту;

0 балів – відповідь відсутня.

11. Оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Перелік питань, які виносяться на залік

1. Сутність розвитку територій
2. Особливості розвитку територій
3. Передумови розвитку територій
4. Критерії розвитку територій
5. Індикатори розвитку територій
6. Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування
7. Нормативно-правове забезпечення регулювання регіонального розвитку
8. Зарубіжний досвід інституційно-правової бази розвитку територій
9. Порядок формування проекту програми
10. Порядок розгляду проекту програми
11. Затвердження проекту програми

12. Алгоритм формування програми розвитку територій
13. Алгоритм впровадження програми розвитку територій
14. Приклади проектів програм розвитку територій
15. Теоретичні засади та концепції стратегічного планування територій
16. Моніторинг розвитку регіонів
17. Програмно-цільовий підхід до економічного розвитку територій
18. Сучасні тенденції та виклики у розвитку міст
19. Концепція місцевого розвитку
20. Трансформація пріоритетів місцевого розвитку
21. Дійові особи місцевого розвитку
22. Форми планування місцевого розвитку
23. Огляд основних моделей місцевого розвитку
24. Алгоритм вибору моделі місцевого розвитку
25. Регіональний розвиток як головний чинник і показник забезпечення сталого розвитку територій
26. Сучасний стан стратегічного розвитку сфер регіонів України
27. Проблеми стратегічного розвитку сфер регіонів України
28. Перспективи стратегічного розвитку сфер регіонів України
29. Стратегії розвитку регіонів: шляхи забезпечення дієвості
30. Суть стратегічного планування територій (на прикладі Івано-Франківської області)
31. Принципи стратегічного планування територій
32. Методологія стратегічного планування
33. Алгоритм формування регіональних стратегій розвитку

13. Рекомендована література

1. Сайт дистанційного навчання. URL : <http://d-learn.pu.if.ua>
2. Курс «Децентралізація в Україні – теорія та практика» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
3. Курс «Створення інституцій місцевого економічного розвитку громад» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
4. Курс «Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
5. Курс «Підготовка та впровадження проектів розвитку громад» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
6. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>
7. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України (із змінами та

доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>

8. Про співробітництво територіальних громад. Закон України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

9. Європейська Хартія місцевого самоврядування (Рада Європи, 15 жовтня 1985 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036

10. Національна економічна стратегія 2030. URL: <https://nes2030.org.ua/>

11. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку: практич. посіб. К. : ТОВ Софія-Ф, 2018. 88 с.

12. Берданова О., Фишко Є. Оперативне планування стратегії територіального розвитку: практичний посібник // *Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO*. К. : ТОВ «Софія-А». 2015. 48 с.

13. Вакуленко В., Гринчук Н., Борщ Г., Васильєва Н. та ін. Місцевий економічний розвиток : посібник для викладача. К.: Проект «ПРОМІС», 2018. 103 с.

14. Берданова О. В. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук]. К. : 2017. 121 с.

15. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.

16. Дикань В. Д., Зубенко В. О., Токмакова І. В. Стратегічне управління : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.

17. Кулявець В. О. Прогнозування соціально-економічних процесів : навч. пос. К. : Кондор, 2016. 194 с.

18. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика» денної форми навчання / Т. С. Клебанова, В. А. Курзенев, В. М. Наумов та ін. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 656 с.